

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни за вибором здобувачів освіти

«Розвиток сфери почуттів учнів 5–9 класів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки»

підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»

Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

2022 рік

Навчальна програма навчальної дисципліни за вибором студентів «Розвиток сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки» підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології). 6 стор.

Розробник програми:

Вікторова П. Є., аспірантка кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Навчальну програму навчальної дисципліни за вибором студентів «Розвиток сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки» обговорено і схвалено на засіданні кафедри теорії і методики технологічної освіти

Протокол засідання кафедри № 19 від 22 грудня 2022 р.

Завідувач кафедри теорії і методики технологічної освіти

_____ Цина А.Ю.
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

_____ Гриценко Л. О.

Рецензент програми:

Кулик Є.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри основ виробництва та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Розвиток сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки» укладена відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є модель методики розвитку сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка, психологія, основи педагогічної майстерності, теорія і методика технологічної освіти.

Мета навчальної дисципліни: навчити майбутніх учителів трудового навчання методам, формам організації, діагностики розвитку сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки.

Завдання навчальної дисципліни: сформувати цілісне уявлення про педагогічні умови розвитку сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки.

Програмні результати навчання:

ПРН 1.3. Знає та розуміє новітні методичні і педагогічні ідеї, підходи до навчально-виховного процесу в сучасних особистісно-зорієнтованих, розвивальних, креативних технологіях.

ПРН 1.6. Знає та використовує сучасні інформаційні та педагогічні технології навчання в професійній діяльності.

ПРН 1.7. Знає та конструює навчальний процес з урахуванням конкретної дидактичної ситуації та психологічних механізмів засвоєння знань.

ПРН 1.18. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати методики трудового навчання, та технологій, креслення, профорієнтаційної роботи для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОЧУТТІВ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ

Тема 1. Проблема розвитку сфери почуттів особистості учня у педагогічній науці

Закон України «Про освіту» (2021), Державний стандарт базової середньої освіти (2020) про розвиток сфери почуттів учнів. Структури та сутність ключових його понять «розвиток», «почуття», «трудове навчання», «засоби», «вальдорфська педагогіка», якими визначається зміст понятійного конструкту «розвиток сфери почуттів учнів 5–9 класів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки».

Тема 2. Вальдорфська педагогіка як засіб розвитку сфери почуттів учнів на уроках трудового навчання

Концептуальні засади, принципи, зміст, методи, форми організації поетапного перетворення особистісних переживань учнями ціннісного ставлення до дійсності, самих себе та інших в напрямку формування стійких емоційних характеристик, ціннісних особистісних ставлень, починаючи з чуттєвого сприйняття довкілля, через реалізацію здібностей у внутрішньо-духовному вимірі, до сформованості ідеалів, цінностей та відкриття власної індивідуальності.

Тема 3. Діагностика розвитку сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання

Діагностичний супровід розвитку сфери почуттів учнів 5–9 класів у процесі трудового навчання за ціле-мотиваційним, змістовим, операційно-діяльнісним та контроль-результативним критеріями та початковим, середнім, достатнім і високим рівнями вияву її компонентів.

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОЧУТТІВ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ У ТРУДОВОМУ НАВЧАННІ

Тема 1. Особливості розвитку сфери почуттів учнів 5–9 класів засобами вальдорфської педагогіки в трудовому навчанні

Методи формування стійкої внутрішньої позитивної мотивації учнів до трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки. Наступність формування почуттєвої сфери особистості учнів у початковій, базовій середній освіті та старшій школі. Шляхи інтеграції проєктно-технологічної діяльності та розвитку сфери почуттів учнів 5–9 класів у процесі трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки.

Тема 2. Моделювання методики розвитку сфери почуттів учнів на уроках трудового навчання засобами вальдорфської педагогіки.

Мета, концептуальні підходи, принципи обґрунтування та розробки моделі методики розвитку сфери почуттів учнів. Зміст, етапи, методи, організаційні форми цього процесу засобами вальдорфської педагогіки. Особливості діагностики якісних рівнів навчальних досягнень учнів у розвитку сфери почуттів.

Тема 3. Організаційно-методичний супровід розвитку сфери почуттів учнів раннього підліткового віку засобами вальдорфської педагогіки в трудовому навчанні

Шляхи впровадження в трудове навчання учнів 5–9 класів моделі методики розвитку сфери почуттів. Зміст навчально-методичного забезпечення цього процесу: навчальний змістовий модуль, методичні рекомендації та комплекс діагностичних методик для вчителів трудового навчання.

2. Рекомендована література

Основна:

1. Вікторова П., Цина А. Вальдорфська педагогіка як засіб розвитку сфери почуттів учнів у процесі трудового навчання. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта: науковий журнал* / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021а. Вип. 9–10. С. 29–34. DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2021.9-10.263517>
2. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
3. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf> (дата звернення: 8.09.2020).
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
5. Передерій О. Л. Вальдорфська педагогіка як гуманістично орієнтована система навчання та виховання школярів. *Науковий огляд*. 2017. № 4 (36). С. 1–8.

Додаткова:

1. Вікторова П. Цина А. Вимоги до підготовки вчителя трудового навчання на засадах вальдорфської педагогіки. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: тези доп. XI міжнар. наук.-практ. конференції (Хмельницький, 25–26 листопада 2021 р.). Хмельницький: ХНУ, 2021б. С. 78–79.
2. Steiner R. Allgemeine Menschenkunde als Grundlage der Pädagogik (GA 293). Dornach : Rudolf Steiner Verlag, 1992. 256 s.
3. Steiner R. Anthroposophical leading thoughts : anthroposophy as a path of knowledge : the Michael mystery. London : Rudolf Steiner Press, 1973. 219 p.
4. Steiner R. Die Erziehungsfrage als soziale Frage (GA 296). Dornach : Rudolf Steiner Verlag, 1991. 128 s.
5. Steiner Rudolf. Die Erneuerung der pädagogisch-didaktischen Kunst durch Geisteswissenschaft (GA 301). Dornach/Schweiz: Rudolf Steiner Verlag, 1991. 280 s.
6. Steiner R. Erziehungskunst. Methodisch-Didaktisches (GA 294). Dornach: Rudolf Steiner Verlag, 1990. 216 s.
7. Steiner R. The philosophy of freedom. London: Rudolf Stainer Press? 2011. 231 p.

3. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

2. <http://www.trudove.org.ua>

3. Літературно-методичні фонди кабінету методики трудового навчання та технологій, електронні ресурси комп'ютерного класу факультету технологій та дизайну, а також бібліотеки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Полтавської обласної наукової бібліотеки імені І.П. Котляревського (адреса: м. Полтава, вул. Небесної сотні 13).

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання :залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

– *теоретичні*: усна відповідь, участь у навчальному діалозі, відповідь на поставлене викладачем проблемне питання, виконання завдань у структурі лекцій, винесених на самостійне опрацювання, ознайомлення з державними документами тощо, законспектована відповідь на питання самопідготовки, конспект першоджерел до однієї з тем змістового модуля, анотація прочитаної наукової літератури з теми модуля, бібліографічний покажчик наукових статей щодо розкриття актуальних проблем навчання і виховання школярів, конспект з теми модуля, що не включений до змісту робочої програми, написання контрольних модульних робіт;

– *практичні*: виконання практично-дослідницьких вправ і завдань, участь у моделюванні педагогічної ситуації, розв'язання проблемної ситуації, виконання письмової роботи, термінологічний диктант, виконання тестових завдань;

– *творчі*: участь у роботі наукової творчої групи, індивідуальна науково-дослідна експериментальна робота, участь в олімпіадах, написання і захист реферату, підготовка наукової публікації, виступ на конференції, виготовлення наочного матеріалу (схем, діаграм, таблиць) до практичних і лабораторних занять.

